

О.О. Кишинська

Інститут інформаційних технологій засобів навчання НАПН України

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ХМАРО ОРІЄНТОВАНИХ СИСТЕМ ПЕРЕКЛАДУ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Анотація: аналізується вітчизняний та зарубіжний досвід використання активних методів навчання в галузі перекладу із застосуванням вільнопоширюваних систем перекладу для майбутніх учителів української мови та літератури. Розроблена цілісна хмаро орієнтована система перекладу (програми-перекладачі, електронні словники, ТМ-системи, програмні забезпечення та хмаро орієнтовані платформи для перекладачів) з метою впровадження в навчальний курс «Теорія літератури». Запропоновані активні методи навчання передбачають самостійне навчання студентів з використанням вільнопоширюваних систем перекладу для виконання пізнавальних і практичних завдань; формування комунікативних та дослідницьких вмінь (виявлення проблеми, спостереження, аналіз, висування гіпотез, узагальнення); розвивання системного й логічного мислення, що може слугувати ефективним поштовхом до формування дослідницьких компетентностей у майбутніх вчителів. Актуальність дослідження розглядається у формуванні дослідницьких компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури в контексті впровадження навчального курсу з використанням хмаро орієнтованих систем перекладу для ефективного здійснення перекладу іншомовних художніх текстів.

Ключові слова: активні методи навчання, хмаро орієнтовані системи перекладу, програми-перекладачі, майбутні учителі, процес навчання, навчальний курс, дослідницькі компетентності, аналіз перекладу.

До актуальних питань сучасної освіти України можна віднести добір ефективних форм та методів навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Особливого значення набувають активні методи та форми навчання, що спонукають студентів до активної розумової і практичної діяльності у процесі оволодіння навчальним матеріалом. Особливість цих

методів навчання полягає у тому, що в їх основі закладено заохочування до самостійної практичної та розумової діяльності, без якої немає руху вперед в оволодінні знаннями. Для майбутніх учителів української мови та літератури важливо вміти здійснювати вірний переклад іншомовних фахових та художніх текстів та можливість постійного професійного зростання. В дослідженні пропонується впровадження активних методів навчання під час підготовки майбутніх учителів української мови та літератури з використанням хмаро орієнтованих систем перекладу. До таких систем можна віднести вільнопоширювані системи перекладу такі як: програми-перекладачі, словники, програмні забезпечення, та хмаро орієнтовані платформи для перекладачів. Для досягнення кваліфікаційного рівня магістра, майбутнім вчителям української мови та літератури, недостатньо мати лише ті сформовані компетентності, що вони отримали по завершенню IV курсу та отримання кваліфікаційного рівня бакалавр. Важливим є формування нових компетентностей, прагнення до самоосвіти та підвищення фахової компетентності в області наукового дослідження. Підготовка магістрів має бути спрямована на забезпечення фундаментальної теоретичної, практичної та наукової підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули високого кваліфікаційного рівня для виконання професійних завдань науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі сучасної мовознавчої та літературознавчої наук, здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності в умовах вищих навчальних закладів різного рівня акредитації. Актуальність даної проблеми пропонується розглядати в контексті впровадження навчального курсу «Теорія літератури» для майбутніх учителів української мови та літератури з використанням хмаро орієнтованих систем перекладу з метою ефективного формування у майбутніх вчителів дослідницьких компетентностей та набуття умінь та навичок використання вільнопоширюваних систем перекладу, що зумовить підвищення професійного рівня майбутніх вчителів.

Важливим є добір нових методів навчання для ефективного розв'язування навчально-виховних завдань в процесі перекладу іншомовних фахових та художніх текстів. Оскільки, для майбутніх учителів української мови та

літератури актуальним є не тільки досконале володіння рідною мовою, а й вільне володіння іноземними мовами (англійською або другою іноземною мовою), вирішення проблеми перекладу художніх творів та фахових текстів стає актуальним питанням. Для подолання та вирішення проблеми перекладу нами пропонується перегляд активних методів навчання з використанням вільнопоширюваних систем перекладу.

Сучасна комунікативна методика пропонує широке впровадження в навчальний процес активних нестандартних методів і форм роботи для кращого засвоєння матеріалу.

Впровадження в навчальний процес методів активного навчання розглянуто А.А. Вербицьким, Ю.М. Ємельяновим, І.Я. Лернером, Є.А. Литвиненком, А. М. Матюшкіним, М. І. Махмутовим, В. І. Рибальським, А. М. Смолкіним, П.М. Щербанем. Проблеми педагогічних технологій досліджувалися С. Ведемейєром (S. Wedemeyer), М. Вулманом (M. Woolman), Г. Еллінгтоном (G. Ellington), М. Кларком (M. Clark), П. Мітчеллом (P. Mitchell), Ф. Персивалем (F. Percival), Р. С. Сполдінгом (S. Spaulding), Томасом (R. Thomas). Методи навчання перекладу та формування професійних компетентностей у майбутніх перекладачів розглядалися такими зарубіжними науковцями Л.С.Бархударовим, Ф. Алвес (F. Alves), Д. (Гайл), D. Gile, А. Хуртадо Албір (A. Hurtado Albir), Д.Х. Джонасен (D.H. Jonassen), Д. Келлі (D. Kelly), А. Нуберт (A. Neubert), М. Орозко (M. Orozco), М. Присас (M. Presas), М. Свейн (M. Swain), О. Фокс (O. Fox). Пошук проблем організації гнучкої системи навчання мов П. Воллер (P. Voller), Н. Ентвістл (N. Entwistle), К. Кемпбелл (K. Campbell), Х. Кружевська (H. Kruszewska), Д. Ньюнан (D. Nunan), Р. Олрайт (R. Allwright), І. Тюдор (I. Tudor), Х. Увідоусон (H. Widdowson), А. Холлідей (F. Holliday).

За думкою науковців всі активні методи поділяються на пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові і дослідницькі [1].

Дослідницькі активні методи вважаються найбільш продуктивними, тому що направлені на активну участь студента, передбачаючи пошукову та самостійну роботу. Найчастіше цей метод застосовується при виконанні

самостійних завдань. Основна увага при цьому повинна приділятися підготовці майбутніх викладачів до творчих прийомів і способів. Якщо дослідницькі методи виділяти серед інших методів, як найефективніші методи, то можна відзначити, що такі методи можуть ефективно впливати на формування дослідницьких компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури, що є основною метою в реалізації та впровадженні навчального курсу «Теорія літератури» з використанням хмаро орієнтованих систем перекладу.

Литвиненко Є. А. та Рибальський В. І. виділяють сім основних методів активного навчання: ділова гра, розігрування ролей, мозковий штурм, аналіз конкретних ситуацій, активне програмове навчання, ігрове проектування та проблемна лекція.

Ділова гра включає наявність ігрового моделювання та розподіл ролей між учасниками гри; наявність загальної мети всього ігрового колективу, досягнення якої забезпечується взаємодією учасників гри, підкоренням їх різнобічних інтересів цій загальній меті.

Розігрування ролей є простішим методом порівняно з діловою грою, взаємодія учасників ігрового заняття може здійснюватися, зокрема, у вигляді дискусій. Аналізу конкретних ситуацій, як нетрадиційного методу навчання властиві: наявність складної задачі чи проблеми, формулювання викладачем контрольних запитань з даної проблеми, обговорення можливих варіантів її вирішення.

Метод активного програмового навчання характеризується поінформованістю викладача у правильному чи найоптимальнішому вирішенні поставленої проблеми перед студентами. Методи активного програмового навчання та ігрового проектування можуть розглядатися, як різновидності методу аналізу ситуацій. Їх розбіжність пов'язана з суттєвими відмінностями призначення областей використання та масштабу ситуацій, що розглядаються.

Що стосується методу ігрового проектування, то при його використанні відсутнє наперед відоме вирішення поставленої перед студентами задачі. На відміну від методу аналізу ситуацій, процес проектно-конструкторських

варіантів вирішення проблеми, та їх обговорення може тривати кілька тижнів. Проблемна лекція містить у собі проблемні, дискусійні твердження, варіанти вирішення яких досягаються обов'язковим обговоренням їх між усіма присутніми.

Аналіз зарубіжного досвіду методики навчання в галузі перекладу нами розглядався у вигляді використання основних принципів цих методів у поєднанні з використанням вільнопоширюваних систем перекладу з урахуванням етимологічних зв'язків між мовами.

В процесі перекладу найбільш популярними методами вважаються:

- репродуктивні методи (рольові ігри);
- пошукові методи (самостійна робота студентів);
- перцептивні методи (відеоуроки);
- логічні методи («кейс-стаді», або аналіз конкретної ситуації).

Рольові ігри завжди вимагають від студента творчого підходу до їх здійснення. Рольовою грою вважають форму відтворення предметного і соціального змісту майбутньої професійної діяльності фахівця, моделювання тих систем відносин, які характерні для цієї діяльності, імітації професійних проблем, реальних протиріч і труднощів [2].

Самостійна робота студентів є також актуальним й ефективним прийомом під час перекладу текстів. Під час перекладу тексту студенти вчаться визначати тему тексту за ключовими словами і фрагментами, опановують нові прийоми перекладу іншомовних текстів, узагальнюють зміст. Самостійна робота при даному підході спрямована на розширення словникового запасу, а знання етимології та активна практична робота над аналізом етимологічних зв'язків між мовами не тільки сприятиме поповненню словникового запасу, а й сприятиме ефективному та швидкому перекладу тексту. Вважається, що ефективним шляхом реалізації самостійної форми організації навчальної діяльності є диференційовані індивідуальні завдання, що дозволяють при меншій витраті часу значно збільшити обсяг ефективної самостійної роботи, також, пропонується використовувати під час перекладу програми-перекладачі та словники, що теж сприятиме ефективній самостійній роботі студентів.

Завдяки самостійній роботі у студентів має формуватися бажання самостійно здобувати знання, проявляти ініціативу, готовність обговорювати результати своєї роботи.

Вважається, що педагогічно виважене поєднання традиційного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій ефективніше завдяки наданню студентам можливостей самостійно обирати рівень занурення в навчальний матеріал за наявності зручної навігації між різними блоками (модулями) навчального матеріалу; асинхронної роботи з навчальним матеріалом, в тому числі у вигляді гіпертексту; перехід від читання текстів з екрану комп'ютера до інтерактивної діяльності з використанням інтерактивних методів навчання та візуалізації навчального матеріалу з метою зниження ризиків та збереження здоров'я майбутніх учителів [3].

Перцептивні методи направлені на здійснення чуттєвого сприйняття навчального матеріалу. Один із перцептивних методів вважається відеоурок. Під час таких уроків найчастіше увага приділяється усному перекладу. Завдяки відеоуроку можна прослідкувати за етимологічними особливостями мови, особливо це стосується текстів мови оригінала. Під час такого перекладу студентами робиться певний етимологічний аналіз речень та словосполучень з використанням вільнопоширюваних систем перекладу, що дозволить майбутнім вчителям відразу звертати увагу на помилки при перекладі й можливість обговорити в групі варіанти вірного перекладу для подальшого корегування. Під час відеоуроків очікується активний тренінг пам'яті, тренінг переходу з мови на мову, швидкість реакції, робота над лексикою та поповнення знань з етимології.

Логічні методи сприяють подоланню перекладацьких труднощів, зіставлення різних варіантів перекладу і аналіз перекладацьких помилок, перефразування та інтерпретацію вихідного тексту і тексту перекладу.

До групи логічних методів можна віднести метод «кейс-стаді», або аналіз конкретної ситуації. Метод аналізу конкретної ситуації доцільно поєднувати з методом рольової гри, після завершення якої відбувається обговорення виконаної студентами роботи, аналізуються помилки, робляться відповідні

висновки. Мета методу це - розвиток умінь роботи в колективі за допомогою спільного обговорення ділової ситуації «кейса» і прийняття рішення. Актуальна тематика ділової ситуації дозволить кожному студенту висловити свою думку і зорієнтує на колективну роботу, так як активне обговорення проблеми призводить до оптимальних рішень і розвиває у студентів інтерес до роботи в групі.

При використанні технології навчання case study можливе успішне застосування: а) індивідуальної та фронтальної; б) усної і письмової форм контролю. Для контролю сформованості умінь писемного мовлення при роботі з конкретними ситуаціями рекомендуються такі вправи, як: анотації до статті; написання резюме, меморандуму. Для контролю сформованості умінь усного мовлення в залежності від рівня підготовленості студентів з урахуванням диференційованого підходу можуть застосовуватися такі види завдань: інтерпретація схем, графіків, таблиць; презентація на тему; проведення інтерв'ю; організація і участь в конференціях, зборах, дискусіях [2].

На основі зарубіжного досвіду використання активних методів навчання можна відмити, що до основної мети таких методів є групове навчання. Студенти не просто навчаються в групі, а співпрацюють один із одним, завдання розв'язуються разом допомагаючи один одному, що надає впевненості кожному студентові незважаючи на високий чи низький рівень знань порівняно з іншими студентами, зміцнює їх професійні та дружельюбні зв'язки між собою.

До групового методу навчання відносяться такі критерії:

- Співпраця студентів в групі;
- Постійна взаємодія та взаємодопомога між студентами;
- Кожному надається певна роль в роботі за яку студент несе відповідальність;
- Вирішення проблем полягає у розв'язанні поставлених завдань шляхом взаємодії.

Позитивним досвідом групового методу є ефективне розв'язання поставлених завдань завдяки співпраці студентів. Робота налагоджена так, щоб кожен учасник міг відчути себе потрібним усій команді.

Груповий метод складається з етапів:

1. Підготувати завдання, допоміжні матеріали та ознайомити групу з постановкою проблеми. Це може бути «кейс» метод, або рольова гра. Сформувані інтерес до вирішення проблеми.
2. Розподілити учасників на команди. Визначити в команді лідера, який буде відповідати за усю роботу команди. Визначити за який процес роботи буде відповідати кожен учасник команди.
3. Розподілити ролі. Наприклад: «supervisor» (основний виконавець, який контролює усю роботу команди); «mastermind» (мотивує команду на перемогу, бере участь у обговореннях); reader (організовує роботу команди так, щоб усі розуміли поставлену задачу, допомагає в роботі кожному учаснику команди); «praiser» (доповнює відповідь кожного учасника); «researcher» (пошук потрібних матеріалів та джерел); «summarizer» (пояснює і коментує відповідь кожного із учасників); «recorder» (записує та виділяє основні досягнення групи); «controller» (контролює роботу команди, здійснює роботу над помилками).
4. Визначити час роботи. Завдання може бути розраховане як на одну пару так й на декілька, в залежності від складності поставлених завдань й кількості допоміжних матеріалів.
5. Поставлене завдання взаємопов'язує між собою студентів [8].

Роль вчителя в даному методі, роль модератора. Після завершення виконання завдань він оцінює досягнення команд, шляхом співбесіди оцінюється швидкість, якість, ефективне використання допоміжних засобів (вільнопоширювані системи перекладу) та взаємодопомога кожного учасника й нагороджує їх відповідними балами. Важливо відмити особливі досягнення команди та виявити помилки для підвищення подальшої продуктивності команд.

В навчальному курсі заплановано використання вільнопоширюваних систем перекладу, основна увага приділятиметься формуванню дослідницьких компетентностей у галузі інформаційно-комунікаційних технологій (використання програмних засобів перекладу текстів, оновлення змісту

навчання та виховання, розробка та апробування нових педагогічних технологій: використання активних методів навчання, методів проектування і моделювання; вільнопоширюваних систем перекладу). Використання різноманітних засобів перекладу передбачає активну участь майбутнього фахівця у процесі перекладу іншомовних текстів, що включають широкий спектр програм різного призначення [6]. Існує цілий ряд перекладацьких інструментів: електронні словники, програми-перекладачі, орфокоректори, системи розпізнавання символів, системи аналізу мовлення, системи синтезу мовлення, системи голосового перекладу, ТМ системи, хмаро орієнтовані платформи для перекладачів, що у сукупності можна представити як одну цілісну хмаро орієнтовану систему перекладу. До уваги пропонується Рис.1 розроблену цілісну систему хмаро орієнтованих (вільнопоширюваних) систем перекладу для майбутніх учителів української мови та літератури.

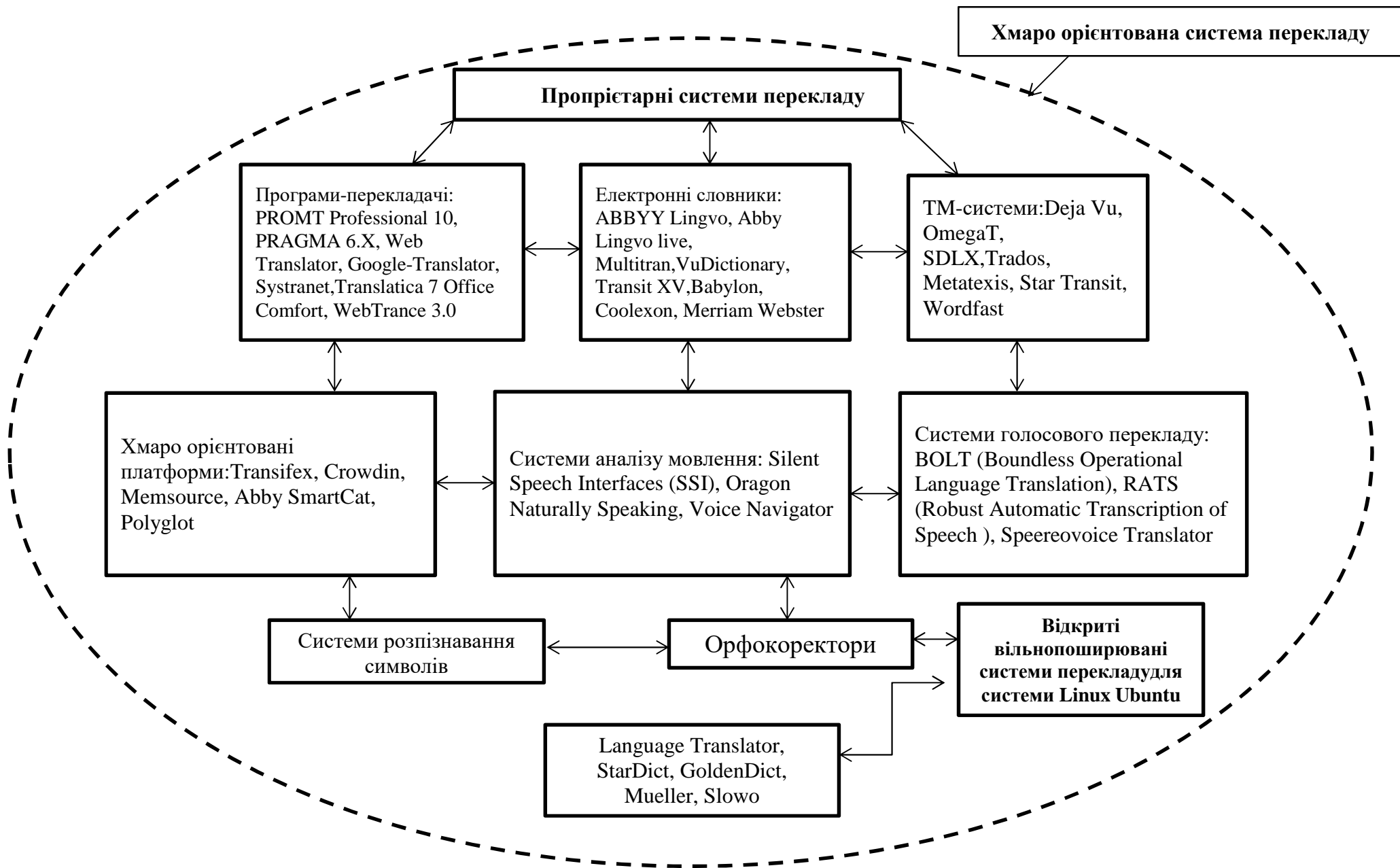

Рис.1

З-поміж найбільш перспективних методів навчання, що забезпечують формування широкого кола компетентностей, нами виділяються активні методи навчання. Мета активних методів навчання полягає у вихованні студентів до самостійного навчання, використовувати знання для виконання пізнавальних і практичних завдань; працюючи в різних групах, формувати комунікативні та дослідницькі вміння (виявлення проблеми, спостереження, аналіз, висування гіпотез, узагальнення); розвивати системне й логічне мислення, що може слугувати ефективним поштовхом до формування дослідницьких компетентностей у майбутніх учителів української мови та літератури у середовищі хмаро орієнтованих систем перекладу.

Для перевірки ефективності застосування активних методів в навчальному процесі, пропонується огляд аналізу використання вільнопоширюваних систем перекладу на практичних та лабораторних заняттях курсу «Теорія літератури». Для прикладу нами розглядався перекладач PROMT Professional 10 (Рис.2). Під час аналізу нами був взятий уривок з твору Артура Конан Дойля «Scandal in Bohemia» («Скандал в Богемії»), твори Артура Конан Дойля входять в обов'язкову програму підготовки майбутніх вчителів-філологів, саме тому під час розгляду художніх текстів наш вибір зупинився саме на цьому авторі.

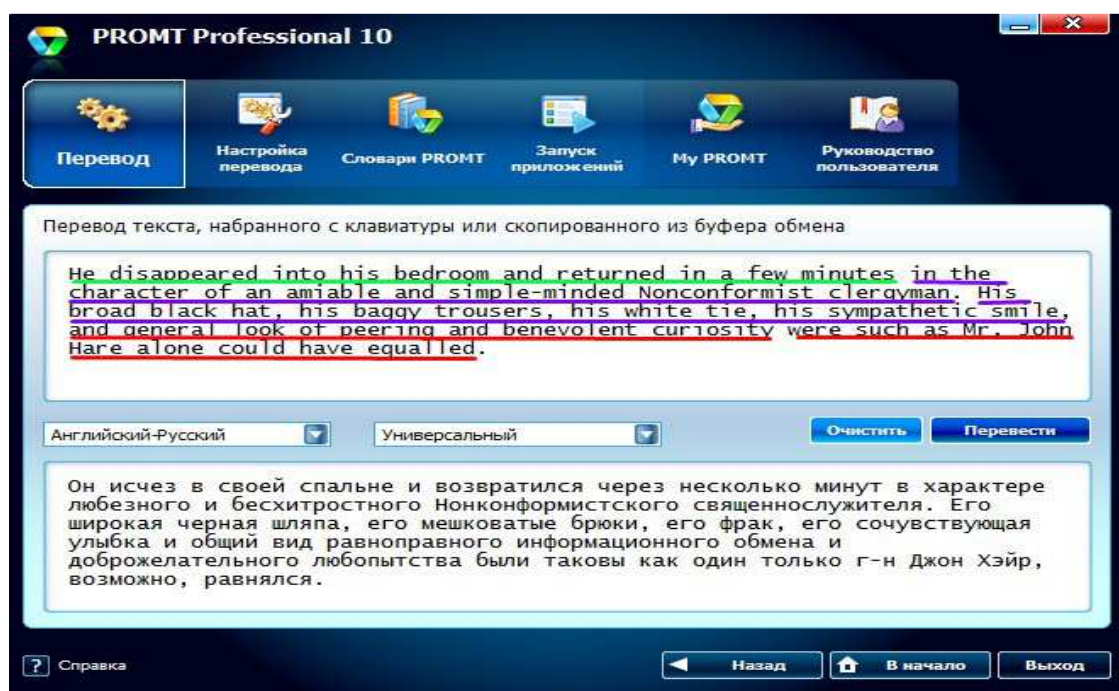

Рис.2

Програма-перекладач показав недосконалий результат. Вірний переклад має бути таким: «Холмс зник у спальні й через декілька хвилин повернувся в образі симпатичного простуватого священика. Чорний капелюх з широкими полями, бахматі штани, біла краватка, приємна усмішка, весь облік переповнений відкритої та люб'язної зацікавленості, був такий, який міг створити лише містер Джон Хейр».

Нами було здійснено аналіз перекладу уривку з тексту Артура Конан Дойля у вигляді Таблиці. Відмічені слова або словосполучення червоного кольору – це є не вірний переклад перекладача; слова або словосполучення відмічені фіалковим кольором – це вірний переклад, але без застосування літературного перекладу для художніх текстів; слова або словосполучення, що відмічені зеленим кольором – це вірний переклад згідно запропонованого тексту.

Таблиця

Мова оригіналу	Переклад програми-перекладача	Тлумачення	Коментарі
He disappeared into his bedroom and returned in a few minutes	Він зник у своїй спальні й повернувся через декілька хвилин	Холмс зник у спальні й через декілька хвилин повернувся	Переклад вірний, але без літературно-художнього редагування.
in the character of an amiable and simple-minded Nonconformist clergyman	В характері люб'язного та безхитрісного Нонконформістського священика	в образі симпатичного, простуватого Нонконформістського священика	Проблема дослівного перекладу. Але головний смисл цього речення не втрачено, тому можна вважати переклад задовільний.
His broad black hat, his baggy trousers, his white tie, his sympathetic smile	Його широкий чорний капелюх, його мішкуваті штани, його фрак, його співчутлива усмішка	Чорний капелюх з широкими полями, бахматі штани, біла краватка,	Неточності словника в програмі-перекладачі не розпізнали вірний переклад слова «tie». Але головний смисл цього речення не втрачено, тому можна вважати переклад

		приємна усмішка	задовільний.
and general look of peering and benevolent curiosity	Загальний вигляд рівноправного інформаційного обміну та люб'язної зацікавленості	весь облік переповнений відкритої та люб'язної зацікавленості	Переклад зроблено невірно. Неточності словника в програмі-перекладачі не розпізнали вірний переклад словосполучення слів «and general look of peering». Можливо із-за того, що слово «peer» має багату кількість синонімів.
were such as Mr. John Hare alone could have equalled	Були такі як один тільки містер Джон Хейр можливо підходив	був такий, який міг створити лише містер Джон Хейр	Переклад невірний, проблема дослівного перекладу.

Дослідження показало, жоден із перекладачів не може зробити переклад якісним та з точки зору літератури художньо виваженим. Для цього майбутнім вчителям потрібно самостійно редагувати текст опираючись на власні знання. Під час використання програми-перекладача, потрібно пам'ятати, про можливість завантаження допоміжних словників, що надасть більшої ймовірності точного перекладу.

Одним із активних методів, що пропонується застосовувати в процесі навчання курсу є метод візуалізації мислення, що уявляє собою діаграму Ісікави Каору - відомого японського вченого в галузі управління якістю. Вчений запропонував для мозкового штурму інструмент, що забезпечує системний підхід до визначення фактичних причин виникнення проблем. Діаграма дозволяє в простій і доступній формі систематизувати всі можливі проблеми, виділити найважливіші і провести послідовний пошук першопричини. Передбачається кілька етапів мозкового штурму і складання діаграми: збір і систематизація всіх причин, що впливають на досліджувану проблему; угруповання цих причин по смисловим і причинно-наслідковим блокам; їх структурність у середині кожного блоку; аналіз отриманої картини. Перш ніж приступати до побудови діаграми, всі учасники мозкового штурму повинні чітко сформулювати проблему. Досліджувана проблема записується з

правого боку в середині чистого аркуша паперу, що замикається в рамці, до якої зліва підходить основна горизонтальна стрілка – «хребет». Головні причини (1 рівня), що впливають на проблему наносяться на - «великі кістки», що з'єднуються похилими стрілками з «хребтом». Далі послідовність заключається у нанесенні другорядних причин (2 рівня, що впливають на головні причини «великі кістки») ті, в свою чергу є наслідком вторинних причин. Вторинні причини записуються і розташовуються у вигляді «середніх кісток», що примикають до «великих». Причини 3 рівня, що впливають на причини 2 рівня, розташовуються у вигляді «дрібних кісток», що примикають до «середніх» і т.д. Причини (фактори) оцінюються і структуруються за значенням, виділяючи особливо важливі, що мають найбільший вплив на показник якості.

Вважається, що діаграма Ісікави дозволяє: стимулювати творче мислення, уявити взаємозв'язок між причинами й зіставити їх відносну важливість, упорядкувати роботу творчої групи. На малюнку (Рис.3) зображено аналіз тексту, де видно, що усі проблеми чітко структуруються і мають певну послідовність.

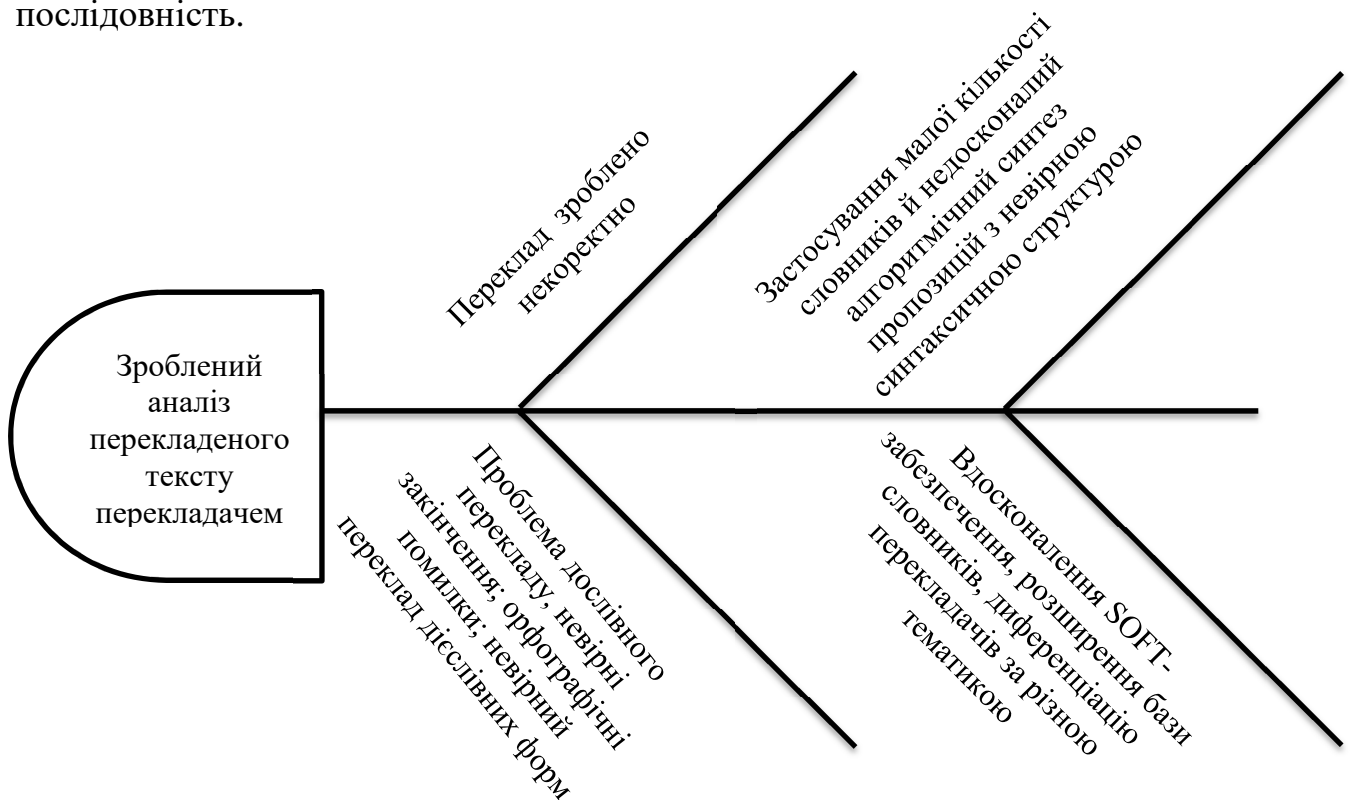

Рис.3 Fishbone «Рибний скелет» - Виявлення підпроблем та фактів

Наступний метод (Рис.4) представлений як засіб вирішення проблем, що уявляє собою образ квітки лотоса. В його основу входять 9 великих квадратів, кожен з яких вміщує ще 9 квадратів. Учасників можна розподілити по групам. Основна проблема (задача) розглядатиметься як центральна в середині квадрата. Запропоновані ідеї вирішення проблеми записуються в наступних 9 квадратиках. Кожна із цих ідей розглядатиметься, як одна із підпроблем (виносимо ідеї з квітки лотоса на його пелюстки). Якщо ідей виявляється менше ніж 9, пропущені квадратика заповнюються в кінці підбиття підсумків з урахуванням ідей іншої групи учасників. Кінцевий результат: підбиття підсумків зіставляючи усі варіанти кожної групи.

Такий метод розвиває та активізує системне, творче й аналітичне мислення.

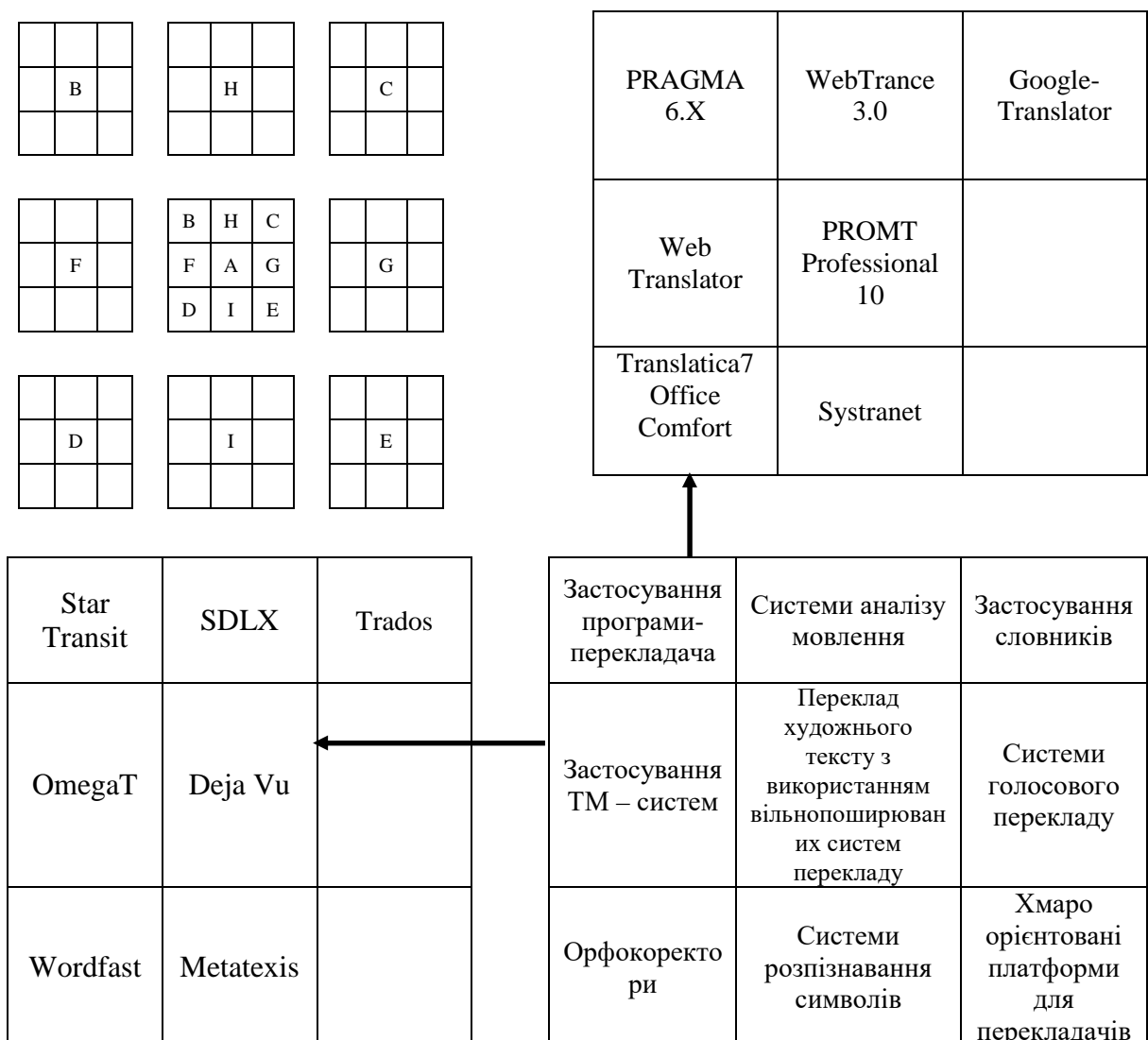

Рис.4 «Квітка лотоса»

Таким чином, активні методи навчання сприяють формуванню у майбутніх вчителів якостей, що необхідні їм для подальшого навчання, соціальної та професійної адаптації в їх професійній діяльності. Проектна технологія може бути успішно застосована в процесі навчання навчального курсу «Теорія літератури» з використанням вільнопоширюваних систем перекладу.

Важливим залишаються питання розробки концептуальних положень, системи, критеріїв ефективності, організаційно-методичних умов використання хмаро орієнтованих систем перекладу; необхідності впровадження змішаного підходу до навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та організаційно-методичними умовами забезпечення цього процесу у вищих навчальних закладах для майбутніх учителів української мови та літератури; потреби у належній методичній підготовці майбутніх фахівців до використання хмаро орієнтованої системи перекладу та відсутністю методичної системи такої підготовки; відсутність певних умінь та знань використання педагогічних програмних засобів і відсутністю у викладачів методичних умінь їх ефективного застосування в професійній діяльності. Подальші дослідження передбачають впровадження методів активного навчання у навчально-виховний процес підготовки майбутніх учителів української мови та літератури з використанням вільнопоширюваних систем перекладу в Вищих навчальних закладах України.

Список використаних джерел

1. Бадмаев Б.Ц. Психология и методика ускоренного обучения / Бадмаев Б.Ц./ – М. : ВЛАДОС, 1998. – С. 272.
2. Гаврилина Е.И., Черток Н.А. Преподавание английского языка в вузе как инструмент социальной адаптации специалиста к условиям современной экономики / Гаврилина Е.И., Черток Н.А.// Сучасні проблеми методики та практики підготовки фахівців /Вісник ДонНУЕТ – Донецьк: 2013. – Вип. № 2 (58) - С.138-145.
3. Гриб'юк О.О. Педагогічне проектування комп'ютерно орієнтованого середовища навчання дисциплін природничо-математичного циклу в загальноосвітніх навчальних закладах/ Гриб'юк О.О.// Наукові записки. - Випуск 7. - Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 3 - Київ: 2015, С. 38-50.
4. Гриб'юк О.О. Когнітивна теорія комп'ютерно орієнтованої системи навчання природничо-математичних дисциплін та взаємозв'язки вербальної і візуальної компонент / Гриб'юк О.О. // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» – Додаток 1 до Вип.36,

Том IV (64): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – Київ: Гнозис, 2015. – С. 158-175.

5. Гриб'юк О.О. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на психофізіологічний розвиток молодого покоління. "Science", the European Association of pedagogues and psychologists. International scientific-practical conference of teachers and psychologists "Science of future": materials of proceedings of the International Scientific and Practical Congress. Prague (Czech Republic), the 5th of March, 2014/ Publishing Center of the European Association of pedagogues and psychologists "Science", Prague, 2014, Vol.1. 276 p. - S. 190-207.
6. Кишинська О.О. Розвиток професійних компетентностей вчителів філологічних спеціальностей в контексті проектування комп'ютерно орієнтованого навчального середовища / Кишинська О.О. // Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельн. держ. пед. ун. ім. Г. Сковороди" – Дод. 1 до Вип. 36, Том III (63): Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". – К.: Гнозис, 2015. – С. 365-374.
7. Jacobs, G. M., & Hall, S. (2002). Implementing cooperative learning. In J. C. Richards & W. A. Renandya (Eds.), *Methodology in language teaching: An anthology of current practice* (pp. 52-58). New York, NY: Cambridge University Press.
8. Hennessey A., Rylee A. Dionigi Implementing cooperative learning in Australian primary schools: Generalist teachers' perspectives. // *Issues in Educational Research*. – 2013. – Vol. 23. - №1. – P. 52-68. - [online] — Available from: <http://www.iier.org.au/iier23/hennessey.pdf>

Anotation: Analyzes the domestic and foreign experience using active methods of training in the field of translation with using free systems of translation for future teachers of Ukrainian language and literature. Have Developed a complete cloud oriented system of translation (programs of translation, dictionaries, TM systems, software and cloud -oriented platform for translators) to implement introduction of the training course " Theory of Literature ". The proposed active methods of training include independent learning of students using free systems of translation to perform cognitive and practical problems; formation of communication and research skills (problem identification, monitoring, analysis, nominate hypothesis, generalization); development systematic and logical thinking , which can serve as an effective impetus to the formation of researching competences of the teachers. Topicality of research is considered in forming researching competences of future teachers of Ukrainian language and literature in the context of introduction of the training course with using cloud oriented systems of translation for making efficient translation of foreign literary language texts.

Key words: active methods of training, cloud oriented systems of translation, programs of translation, future teachers, learning process, training course, researching competences, analyze of translation.

Аннотация: анализируется отечественный и зарубежный опыт использования активных методов обучения в области перевода с применением свободных систем перевода для будущих учителей украинского языка и литературы. Разработана целостная облачно ориентированная система перевода (программы-переводчики, электронные

словари, ТМ-системы, программные обеспечения и облачно ориентированные платформы для переводчиков) с целью внедрения в учебный курс «Теория литературы». Предложенные активные методы обучения предусматривают самостоятельное обучение студентов с использованием свободнодоступных систем перевода для выполнения познавательных и практических задач ; формирование коммуникативных и исследовательских умений (выявление проблемы, наблюдение, анализ, выдвижение гипотез, обобщения) развития системного и логического мышления, может служить эффективным толчком к формированию исследовательских компетентностей у будущих учителей. Актуальность исследования рассматривается в формировании исследовательских компетентностей будущих учителей украинского языка и литературы в контексте внедрения учебного курса с использованием облачно ориентированных систем перевода для эффективного осуществления перевода иноязычных художественных текстов.

Ключевые слова: активные методы обучения, облачно ориентированные системы перевода, программы-переводчики, будущие учителя, процесс обучения, учебный курс, исследовательские компетентности, анализ перевода.

Kyshynska O.O. Institute of Information Technologies and Learning Tools
National Academy of Educational Sciences of Ukraine.

«Active methods of training with using cloud oriented systems of translation for future teachers of Ukrainian language and literature»

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Кишинська Ольга Олександрівна – аспірант Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

Коло наукових інтересів: проблеми використання хмаро орієнтованих систем перекладу. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті.